

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

**РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

- еволюція та дослідження. Менеджмент туризму / Гетз, Д. – 2008, Вип. 29(3), С. 403–428.
6. Gilmore, J. H., Pine, B. J. Authenticity : What Consumers Really Want. Journal of Product Innovation Management [Text] / Gilmore, J. H., Pine, B. J. – 2009 = Гілмор, Дж., Пайн, Б. Справжність: те, що споживачі дійсно хочуть. Журнал управління інноваційними продуктами / = Гілмор, Дж., Пайн, Б. – 2009.
7. Henderson, J. Food tourism review. British Food Journal [Text] / Henderson, J. – 2009= Хендерсон, Дж. Продовольчий туризм. Британський продовольчий журнал / = Хендерсон, Дж. – 2009, Вип. 111(4), С. 317–326.
8. Hjalager, A. M. What do tourists eat and why? Towards a sociology of gastronomy and tourism. Tourism [Text] / Hjalager, A. M. – 2004, 52(2), p. 195–201. = Хьялагер, А. М. Що туристи їдять і чому? На шляху до соціології гастрономії та туризму. Туризм / = Хьялагер, А. М. – 2004, Вип. 52(2), С. 195–201.
9. Hjalager, A., Richards, G. Still undigested : research issues in tourism and gastronomy. Tourism and Gastronomy [Text] / Hjalager, A., Richards, G. – 2004, 8, p. 224–234. = Хьялагер, А. М., Річардс, Дж. До цих пір не переросло: дослідження в туризмі та гастрономії. Туризм та гастрономія / = Хьялагер, А. М., Річардс, Дж. – 2004, Вип. 8, С. 224–234.
10. Харенко, Д., Дишкантюк, О., Івчук, Л. аналіз гастрономічних подій: приклад Португалії. [Текст] // Харенко, Д., Дишкантюк, О., Івчук, Л. // Екологічне моделювання та програмне забезпечення – 2014. – Вип. 53(10). – С. 137–153.
11. Kivela, J., Crotts, J. C. Tourism and Gastronomy: Gastronomy's Influence on How Tourists Experience a Destination. Journal of Hospitality and Tourism Research Gastronomy [Text] / Kivela, J., Crotts, J. C. – 2006, 30(3), p. 354–377. = Ківела, Дж., Кротс, Дж. Туризм та гастрономія: Вплив гастрономії на те, як туристи відчують ціль. Журнал гастрономії "Гостинність та туризм" / = Ківела, Дж., Кротс, Дж. – 2006, Вип. 30(3), С. 354–377.
12. Pine, B. J., Gilmore, J. H. Welcome to the experience economy. Harvard Business Review [Text] / Pine, B. J., Gilmore, J. H. – 1998, 76(4), p. 97–105. = Пайн, Б., Гілмор, Дж. Ласкаво просимо до досвідченої економіки. Гарвардський бізнес-огляд / = Пайн, Б., Гілмор, Дж. – 1998, Вип. 76(4), С. 97–105.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ

Відоменко І.О., к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики,
Остроконь С.М., магістрант
Одеська національна академія харчових технологій

Вступ. Для адаптації та розвитку підприємств в сучасних економічних умовах, які характеризуються мінливістю та складністю зовнішнього середовища, керівникам підприємств необхідно застосовувати інструментарій стратегічного управління. Найбільш розповсюдженими та простими у застосуванні на практиці стратегічними інструментами є графічні методи прийняття управлінських рішень, серед яких такі загальновідомі методи, як SWOT-аналіз, «дерево цілей», матриці BCG та McKinsey та ін. Слід зазначити, що дані методи мають свої переваги та недоліки і настільки часто використовуються, що входять до переліку мінімальних знань для фахівця в сфері управління. Досить часто вони застосовуються формально і не формують нестандартних креативних рішень, які б дозволили підприємству розвиватись. Саме тому, доцільно згадати про несправедливо забуті графічні методи, запропоновані японськими менеджерами

великих корпорацій, та розглянути їх застосування на прикладі. Це й обумовило мету та актуальність даного дослідження.

Матеріали і методи. Дослідженню питання розробки та застосування методів прийняття управлінських рішень присвячені роботи таких науковців, як: Асмус В., Багдасарян Л., Козаков В., Ісікава К., Орбан-Лембрик Л.Е., Ст. Біра С., Донела О., Кузьміна Г., Кунца І., Морріса М., Старра В. та ін. [1-3] Однак в цих дослідженнях мало приділено уваги нестандартним графічним методам прийняття рішень, таким як, прийом «квітка лотоса». Для досягнення поставленої цілі в процесі даної роботи використовувалися такі методи: аналізу, синтезу, логічного узагальнення, порівняння та метод побудови матриці «квітка лотоса».

Результати дослідження. Японська система управління визнається в світі як одна з найбільш ефективних, і не тільки тому, що ґрунтується на філософії ототожнення компанії з сім'єю, підвищуючи цим самомотивацію персоналу, а й тому, що застосовує графічні методи прийняття управлінських рішень, які дозволяють розглядати проблеми різнобічно. Серед таких методів є такі методи як: метод побудови діаграми Ісікави та прийом «квітка лотоса».

Метод побудови діаграми Ісікави, зазвичай, застосовується в системі менеджменту якості, однак, оскільки відображає причинно-наслідкові зв'язки між факторами та наслідками в проблемі, що розглядається, тому може застосовуватися і для прийняття будь-яких інших рішень. Даний метод є широковідомим, тому розглянемо менш відомий японський графічний метод «квітка лотоса».

Метод «квітка лотоса» розроблено Ясуо Мацумура, президентом японської компанії "Clover Management". Він побудований на аналогії процесу розкриття квітки лотоса, при якому кожна пелюстка розкриває нову пелюстку, що знаходиться під нею. Тобто по центру знаходиться головна проблема, а у восьми «пелюстках» навколо цієї проблеми визначаються складові, які її формують, тобто проблеми другого рівня. Потім ці вісім проблем другого рівня стають центром «пелюстки» і виділяються наступні вісім проблем третього рівня. Модель «квітки лотоса» представлена на рис. 1.

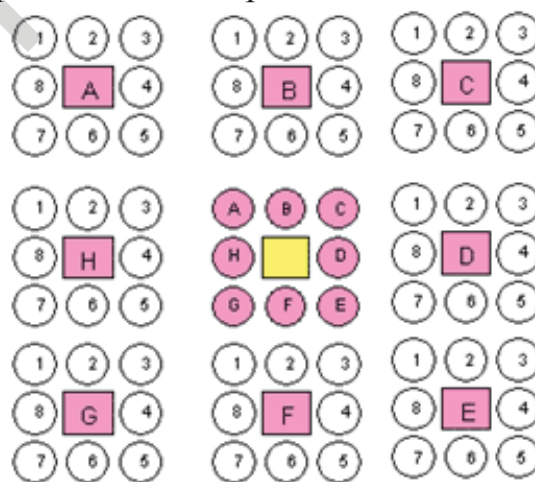

Рис. 1 - Матриця методу «Квітка лотоса» [3]

На практиці застосування методу не викликає утруднень і складається з декількох етапів. Щоб їх розглянути детально, наведемо приклад з розробки

стратегії диверсифікації СВК. На першому етапі в центрі була зазначена проблема «диверсифікація» (рис.2), як проблема, яка вимагає рішення, навколо якої в окремі клітинки були вписані аспекти цієї проблеми. Кожна з цих восьми причин стає сама по собі проблемою, і на другому етапі було розроблена та зазначено основні аспекти кожної з них.

Дослідження конкурентів	Про зміни законодавства	Про ринок капіталу	Складання планових кількуляцій	Визначення норм та нормативів витрат	Формування планового чистого прибутку	Соняшникові олія	Смажене насіння соняшника фасоване	Кукурудзяні крупи
Новітні технології галузі	Обмеженість інформації	Про ринок ринку праці	Визначення критеріїв прийняття стратегічних рішень	Ефективність проектів	Визначення критеріїв прийняття поточних рішень	Молочна продукція	Вибір продукту	Свіже м'ясо
Попит на продукцію	Специфіка роботи в галузі	Складність вивчення ринку	Формування планового чистого грошового потоку	Складання планового грошового потоку	Планування доходів від диверсифікації	Ковбасні вироби	Пшенична крупа	Виробництво борошна
Великі бар'єри входження в галузь	Активізація конкурентів	Зниження попиту	Обмеженість інформації	Ефективність проектів	Вибір продукту	Визначення меж ринку	Визначення типу ринку	Дослідження конкуренції
Складність управління	Визначення ризиків	Передінвестиційні ризики	Визначення ризиків	Диверсифікація СВК	Вибір ринків збуту	Формування планових цін	Вибір ринків збуту	Визначення конкурентоспроможності
Умови невизначеності	Операційні ризики	Ризики інвестиційної фази	Джерела фінансування	Кадрове забезпечення	Опанування технологією	Дослідження потреб споживачів	Вибір каналу збуту	Формування маркетингових заходів
Кредит	Лізинг	Інвестори	Основні робітники	Спеціалісти	Організаційна структура нового відділу	Вибір технології виробництва	Вибір виробника обладнання	Встановлення технологічної лінії
Власний капітал	Джерела фінансування	Кредит + Кошти підприємства	Допоміжний персонал	Кадрове забезпечення	Соціальний пакет	Підбір та навчання персоналу	Опанування технологією	Вибір постачальників
Кошти підприємства	Нерозподілений прибуток	Лізинг + Кошти підприємства	Соціальні гарантії для персоналу	Методи стимулювання	Безпека робочих місць	Організація виробничого процесу	Рішення проблем з побічними продуктами	Впровадження систем контролю якості

Рис. 2 - Матриця результатів застосування методу «квітка лотоса» для диверсифікації СВК «Росія»

З «квітки лотоса» видно, що основними проблемами, вирішення яких дозволить реалізувати стратегію диверсифікації є: вибір продукту, вибір ринків збуту, проблеми з опануванням технологією, проблеми кадрового забезпечення, проблема фінансування, визначення та мінімізація ризиків диверсифікації та обмеженість інформації.

Розглянемо другий етап. Важливим для реалізації стратегії диверсифікації є розробка альтернатив відносно продукту, що буде вироблятися. Тому нами для СВК було запропоновувано декілька варіантів, а саме: переробка соняшника в олію; смажене насіння соняшника фасоване; переробка кукурудзи в крупи; молочна продукція; продаж свіжого м'яса; ковбасні вироби; переробка пшениці в крупи; переробка пшениці в борошно. Після вивчення ринку вибір зупинився, саме на переробці насіння соняшника в соняшникову олію. Але сама наявність альтернатив є важливою для реалізації стратегії диверсифікації, оскільки саме вони дозволяють використати всі можливості, що відкриваються перед підприємством.

При розробці стратегії повинний бути врахований такий аспект, як ринок збуту та враховані всі його особливості. А саме: територія, конкуренти, попит, ціна, якість, споживач, сегмент ринку, на який буде розрахована продукція,

упаковка. Таким же чином формуються інші «пелюстки». Кожен з цих аспектів відкриває нові аспекти та стає в головним у своєму секторі. В підсумку, можна стверджувати, що цей метод спрямований на переорієнтацію і розширення системи підходів і поглядів, що стосуються однієї проблеми, на користь нових, несподіваних рішень.

Таким чином, застосування методу «квітки лотосу» дозволило розглянути проблему диверсифікації СВК в динаміці і врахувати проблеми, які можуть виникнути в майбутньому.

Література

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. –Спб: Изд-во «Питер», 1999. – 416с.
2. Доценко Г. О. Особливості ефективної стратегії диверсифікації / Доценко Г. О. // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». – 2004. – № 8. – С. 209 – 213.
3. Кондратова А.И. Использование метода распускающегося лотоса для создания и пазвития творческих илей // Режим лоступу: ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/.../1/Кондратова_Анастасия%28см%29.doc

ОСОБЛИВІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕВАТОРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Ощепков О. П., к.е.н, доцент кафедри обліку та аудиту

Лакеева С.О., магістрант кафедри обліку та аудиту

Одеська національна академія харчових технологій

Ефективність функціонування та розвитку підприємства в значній мірі залежить від своєчасного і в повному обсязі забезпечення виробничими запасами. Їх сутність, структура і обсяги залежать від специфіки галузі, що, в свою чергу, визначає специфіку ведення їх обліку. Питання організації і методики обліку виробничих запасів розглядали Ф.Ф. Бутинець, О.В.Басенко, Б.С.Лень, В.В.Сопко та інші.

Виробничі запаси як складова оборотних активів підприємства, займає особливе місце у складі майна підприємства, без яких не може бути здійснено виробничий процес. Основи організації і методики обліку виробничих запасів відображено у П(С)БО №9 «Запаси» [1]. Запаси - це активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва, утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством

Разом з тим, існують різні підходи до визначення сутності запасів, в тому числі, виробничих запасів. Так, В.В. Сопко характеризує запаси як сукупність матеріальних благ, вироблених невідомо для кого и для чого, які навряд чи колись взагалі будуть використані за призначенням [2, с.56]. В свою чергу, І.Ю.Чаюн, І.Ю. Бондар характеризують виробничі запаси як матеріальні ресурси, які необхідні для забезпечення розширеного відтворення виробництва...які зберігаються на складі з метою їх наступного використання [3, с.44].

Ф.Ф. Бутинець розкриваючи сутність виробничих запасів, характеризує їх як

50.	ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ АКТИВНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	130
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л.Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ	
51.	ЗНАЧЕНИЕ ДОЛИ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЕКТОРА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ	133
	Егорова-Гудкова Т.И., к.э.н., доцент кафедри маркетинга и бизнес-администрирования, Юдина Е.В., магістрант, ОНУ им. И.И. Мечникова	
52.	ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ	135
	Лагодієнко В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
53.	МОНИТОРИНГ КРАЇН СВІТУ ЗА РІВНЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	137
	Агєєва І. М., к.е.н., доцент кафедри, Тимчук Ю. М., магістрант, ОНАХТ	
54.	РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ	140
	Козак К. Б., к.е.н., доцент кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	
55.	PROMOTING ODESSA AS A TOURISTIC DESTINATION	141
	Chmura Oleksandra, Human Resources Assistant Mittendrin Boutique Hotel Berlin, Berlin, Germany	
	Sorokina Anastasia, Receptionist Cliff House Maine, Maine, The USA	
56.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ	143
	Відоменко І.О., к.е.н., доцент, Остроконь С.М., магістрант, ОНАХТ	
57.	ОСОБЛИВІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕВАТОРНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	146
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Лакєєва С.О., магістрант, ОНАХТ	
58.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	148
	Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
59.	ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Забравська К.О., магістрант, ОНАХТ	
60.	ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ	153
	Стасюкова К.В., старший викладач, Головаченко Л.М., викладач, ОНАХТ	
61.	СУЧАСНИЙ СТАН ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТОВАРНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	155
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Фомічєва В.І., магістрант, ОНАХТ	
62.	ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	157
	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент, Скляр В.Ю., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	
63.	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТОРСЬКОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	160
	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент, Богослова В.І., магістрант, ОНАХТ	
64.	ЕКСПОРТНІ ПОТОКИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ – ГЕОГРАФІЧНИЙ ТА ТОВАРНИЙ АСПЕКТИ	162
	Антонюк П.О., к.е.н., ст. наук. співробітник відділу ринкових механізмів і структур, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,	
	Антонюк О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, ОНАХТ, м. Одеса	
65.	ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	164
	Ніколюк О.В., к.е.н., доцент, Левчук Ю.С., ст. викладач, Долинська О.О., завідувач лабораторії, ОНАХТ, м. Одеса	